

VM - valtiovarainministeriö

VM/1432/03.01.00/2018

ja VM111:00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle veronkiertodirektiiviin (EU) 2016/1164 sisältyvien väliyhteisösäännösten ja yleisen veronkiertosäännöksen kansallisesta täytäntöönpanosta

Verojenvälttelyn kansainvälinen torjunta on tärkeää – kattavampaan harmonisointiin tulee pyrkiä

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien väliyhteisösäännösten sekä yleisen veronkiertosäännöksen kansallista täytäntöönpanoa direktiiviin (EU) 2016/1164 pohjautuen. FA pitää kannatettavana, että EU:n tasolla pyritään yhtenäistämään yritysverosääntelyä ja puuttumaan veronkiertoon.

Niin väliyhteisölainsäädännöllä kuin veronkiertosäännökselläkin on tärkeä tehtävä epäaitojen verojärjestelyjen ennaltaehkäisyssä ja yritysten välisen reilun kilpailun mahdollistamisessa. Yleisesti on kuitenkin huomattava, että eri maissa omaksutut sääntelyn implementointitavat johtavat pahimmillaan sääntelykokonaisuuksien muodostumiseen sekaviksi ja hallinnollisesti työläiksi useissa eri valtioissa toimivien tahojen osalta. Riskinä on, että omaksutut erilaiset sääntelyvariaatiot aiheuttavat moninkertaista compliance-työtä suuryrityksille. Kilpailunäkökulmasta tarkasteltuna omaksutut erilaiset sääntelyvariaatiot voivat myös vaikuttaa yritysten sijoittautumispäätöksiin. Tässä mielessä olisi toivottavaa, että jatkossa kansainvälisestä sääntelystä pyrittäisiin tekemään mahdollisimman harmonisoitua eri maissa, oli kyse sitten EU:n tai esimerkiksi OECD:n piirissä kehitetyistä säännöksistä.

Ehdotetusta väliyhteisösääntelystä

Väliyhteisösääntelyn osalta HE-luonnoksessa on valittu tapa yhdistää olemassa olevaa kansallista sääntelyämme sekä direktiivin ehdotuksia. Kuten ehdotuksessa todetaan, suomalaisilla on ollut määrällisten tietojen perusteella melko vähän väliyhteisöjä, ja sääntelyn tavoite on ollut paremminkin ennaltaehkäisevä. On kuitenkin huomattava, että uuden sääntelyn puitteissa väliyhteisöihin liittyvien tapausten määrä voi kasvaa melko paljonkin. On myös todennäköistä, että etenkin suurissa konserneissa ehdotuksessa omaksutut määräysvaltarajat tulevat johtamaan aikaisempaa useammin ulkomaisten omistusten raportointeihin väliyhteisöinä.

Verrattuna nykyiseen kansalliseen lainsäädäntöömme, väliyhteisölainsäädännöstä tullaan poistamaan ns. poikkeustilanteita, joissa väliyhteisösääntelyä ei sovelleta. Tämä tarkoittanee sitä, että esimerkiksi merkittävän taloudellisen toiminnan käsitettä joudutaan tarkastelemaan useammin. Taloudellisen toiminnan -käsitteeseen sisältyy kuitenkin tulkinnanvaraisuuksia, joiden osalta kaivattaisiin vielä selkiytystä HE:seen tai myöhemmin Verohallinnon ohjeistuksella. Oma kysymyksensä on esimerkiksi kuinka holdingyhtiöiden toimintaa tulisi väliyhteisölainsäädännön mukaan käsittää. Käytännössä holdingyhtiö saattaa muodostua väliyhteisöksi, mikäli se saa verovapaita osinkotuloja tytäryhtiöltään ja vastaavasti esimerkiksi Suomessa nämä osingot olisivat veronalaisia.

Teollisen toiminnan lisäedellytyksestä

Ehdotus pitää sisällään direktiivin mukaisen taloudellisen toiminnan poikkeuksen. Tämän poikkeuksen mukaan väliyhteisösäätelyä ei sovelleta ETA-valtioissa sijaitsevaan toimintaan, jos yhteisöllä on mm. käytettävinaan toimintaansa varten tarpeellisesti toimitiloja, henkilöstöä, kalustoa ja varoja. Poikkeuksen tarkoituksena on poistaa aitoa liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt väliyhteisölainsäädännön soveltamisalan piiristä.

Myös ETA-alueen ulkopuolella toimivien yritysten osalta ehdotetaan taloudellisen toiminnan poikkeuksen soveltamista. Tämän osalta ehdotuksessa on kuitenkin asetettu lisäedellytys siitä, että yhteisön tulon olisi kerryttävä pääasiallisesti teollisesta tuotantotoiminnasta tai laivanvarustustoiminnasta tai näihin välittömästi liittyvistä myynti- tai markkinointitoiminnoista (3.2 §:n 3. kohta). Ehdotukseen otettu edellytys teollisesta toiminnasta pohjautuu nykyisin voimassa olevaan kansalliseen lainsäädäntöömme, jossa on erikseen asetettu poikkeus sen suhteen, ettei väliyhteisösäätelyä sovelleta mainittuun teolliseen toimintaan. Nyt uudessa ehdotuksessa, tämä teollisen toiminnan kriteeristö on yhdistetty erikseen omaan taloudellista toimintaa koskevaan poikkeukseen.

FA katsoo, ettei tämä teollisen toiminnan lisäedellytys ole enää miltään osin tarpeellinen. Edellytys rajaa aiheettomasti esimerkiksi ETA-alueen ulkopuolella palveluita myyvät yritykset taloudellisen toiminnan poikkeuksen soveltamisalan piiristä, vaikka kyse olisi aidosta liiketoiminnasta. Rajaus on myös omiaan monimutkaistamaan sääntelyä. Tässä mielessä luonnokseen otettu edellytys teollisesta toiminnasta tulee poistaa.

Rahastoihin liittyvät erityiskysymykset

Institutionaalisten sijoittajien osalta yleisenä huolenaiheena on ollut, että ehdotuksen myötä hallinnollisen työn määrä lisääntyisi huomattavasti verrattuna nykytilanteeseen. Kokonaisuutena sääntelystä uhkaakin tulla monimutkainen soveltamisalaltaan. Erityisesti tämä huomio on tehty rahastosijoitusten osalta, joiden osalta HE:n mukaista 25 prosentin määräysvaltarajaa on pidettävä verrattain alhaisena tietyissä tilanteissa. Esimerkiksi näin on niin sanottujen siemensijoittajien osalta uuden rahaston perustamisvaiheessa.

Rahastosijoitusten osalta muutokset tulisivat tosiasiasa realisoimaan tuloja, jotka tähän asti ovat pysyneet rahaston sisällä. Verosopimusvaltiossa asuvia yhteisöjä koskevan huojennuksen poistaminen on omiaan johtamaan väliyhteisöriskin kohoamiseen myös eurooppalaisiin rahastoihin.

Ylipäättään vaihtuvapääomaisten rahastojen osalta on todettava, että sijoittajat eivät voi kontrolloida kanssasijoittajien määrää tai heidän osuuksiaan rahastossa. Tämä tarkoittaa, että yksittäisen sijoittajan osuus rahastossa voi muuttua tästä yksittäisestä sijoittajasta riippumattomasta syystä, täysin muiden sijoittajien tekemien sijoituspäätösten johdosta. Vaihtuvapääomaiset rahastot muodostavatkin tässä mielessä kaikkineen erittäin hankalan kohteen väliyhteisölainsäädännön soveltamisen kannalta.

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi